

**Česká školní inspekce
Plzeňský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIP-1105/22-P

Název	Výchovný ústav, střední škola a základní škola, Terešov
Sídlo	Terešov 1, 338 08 Zbiroh
E-mail	teresov.vum@seznam.cz
IČO	48 380 253
Identifikátor	600 028 747
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Petr Butula
Zřizovatel	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Místo inspekční činnosti	Terešov 1, 338 08 Zbiroh
Inspekční činnost na místě	29. 11. až 1. 12. 2022

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace Výchovný ústav, střední škola a základní škola Terešov (dále „školské zařízení“) vykonává činnost výchovného ústavu, střední školy, základní školy a školní jídelny. Do výchovného ústavu (dále „zařízení“) jsou zařazováni chlapci s nařízenou ústavní výchovou, kteří ukončili základní vzdělávání, nebo rok či dva před jeho ukončením. K datu inspekční činnosti bylo v zařízení evidováno celkem 28 chlapců, z toho 22 bylo v zařízení fyzicky přítomno. Dva chlapci měli povolený pobyt mimo zařízení a čtyři chlapci byli na útěku. Výchovně vzdělávací činnost probíhala ve čtyřech výchovných skupinách.

Ve škole se v době inspekční činnosti vzdělávalo 21 žáků. Z toho čtyři žáci v základní škole podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a 16 žáků ve střední škole v tříletém učebním oboru Strojírenské práce s profesním zaměřením Zámečnick (23-51-/01). Jeden žák dojíždí do střední školy mimo zařízení.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školského zařízení při plánování své činnosti vychází z koncepce rozvoje zařízení, kterou dále rozpracovává v ročních plánech výchovně vzdělávací činnosti. Některé organizační pravomoci k řízení výchovného ústavu delegoval na vedoucího vychovatele a řízení školy na svého zástupce. Společně pravidelně vyhodnocují úroveň poskytované výchovně vzdělávací péče a výsledky jsou pak každodenně promítány do práce s dětmi. Řízení se dále aktivně účastní i pedagogové prostřednictvím pravidelných jednání pedagogické rady a provozních porad. Na jednáních pedagogické rady a pravidelných poradách jsou projednávány kromě průběhu a výchovně vzdělávacích výsledků dětí i úpravy kurikulárních dokumentů zařízení.

Přenos informací v zařízení je založen na elektronickém systému a na osobním kontaktu jednotlivých aktérů vzdělávání a výchovy. Učitelé úzce spolupracují se skupinovými vychovateli, informace o vzdělávání žáků včetně hodnocení výsledků vzdělávání získávají vychovatelé a vedení zařízení každý den na společných setkáních. Zákonní zástupci získávají informace o svých dětech telefonicky a při osobních jednáních.

Pedagogický sbor je stabilní, od minulé inspekční činnosti došlo k jeho minimální obměně. V současné době většina pedagogických pracovníků splňuje odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost. Všichni pedagogové splňují psychickou způsobilost, všichni zaměstnanci bezúhonnost. Vzdělávacích akcí a seminářů se zaměřením na rizikové chování, činnosti s dětmi s poruchou chování, nebo s dětmi s psychiatrickým onemocněním se pedagogové účastnili jen zcela sporadicky. Vzájemné hospitace jako alternativní způsob získávání nových podnětů pro zkvalitnění vlastní práce pedagogové nevyužívají.

Prostředí vymezené pro jednotlivé výchovné skupiny má ráz bytové jednotky, která se skládá ze vstupních prostor, prostoru pro relaxaci a trávení volného času s kuchyňským koutem, ložnic, místnosti pro vychovatele a hygienického zařízení. Zlepšilo se vybavení nábytkem, avšak estetický vzhled některých místností stále působil neosobně a nezabydleně. Teoretická výuka žáků probíhá v samostatné budově. Učebny jsou vybaveny výukovými obrazy, učebními pomůckami a dataprojektory, které vyučující při výuce efektivně využívají. Ke komunikativním metodám výuky (diskuse, besedy apod.) je využívána místnost v podkroví. Praktická výuka probíhá ve dvou dílnách, které jsou součástí areálu zařízení a na smluvním pracovišti.

Problematika zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí je formulována ve vnitřních dokumentech školského zařízení. Na začátku školního roku jsou děti prokazatelným

způsobem seznamovány s pravidly bezpečnosti a ochrany zdraví a podle potřeby i v jeho průběhu. Oblast prevence rizikového chování dětí je zajišťována, preventivní aktivity byly zařazeny jak do vyučovacích hodin, tak probíhaly v rámci volnočasových aktivit.

Celodenní stravování ubytovaných dětí je zajišťováno ve vlastní školní jídelně. Poskytované stravovací služby přispívají u dětí k upevňování správných stravovacích návyků a zdravého životního stylu. O víkendech jsou do přípravy stravy včetně nákupu potravin zapojovány i chlapci v jednotlivých výchovných skupinách, což pozitivně ovlivňuje jejich přípravu na zvládnání běžných každodenních prací.

Činnost školského zařízení je v převážné míře financována z dotace poskytnuté ze státního rozpočtu v rámci normativního financování transferem od zřizovatele.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Odpolední činnosti probíhaly podle týdenních plánů, které korespondovaly s nastaveným ročním plánem výchovně vzdělávacích činností a školního vzdělávacího programu. Důraz ve výchovně vzdělávací oblasti byl kladen na získání kompetencí, které dětem umožní dobré společenské zařazení a samostatný život. Důležitým aspektem výchovných skupin je poskytování takové míry autonomie, aby se každodenní život chlapců co nejvíce přibližoval životu běžné domácnosti. Učí se samostatně hospodařit se svými peněžními prostředky, plánovat a zajišťovat stravu o víkendech a provádět běžné sebeobslužné práce spojené s chodem běžné rodiny např. praní osobních věcí a běžný úklid. Během hodnocené činnosti výchovných skupin vychovatelé uplatňovali především obvyklé formy a metody práce. Posilování zodpovědnosti a samostatnosti chlapců pro začlenění do běžného života je promyšlené a probíhá také v úzké spolupráci chlapců, vychovatelů a odborných pracovníků (psycholožka, etoped). Účelem těchto cílených aktivit je pozitivní motivace chlapců a korekce jejich nevhodných forem chování. Vychovatelé vycházeli v hospitovaných činnostech z dosavadních znalostí jejich osobnostních charakteristik, respektovali jejich tempo a přistupovali k nim empaticky. Při komunikaci s vychovateli vyjadřovali chlapci vlastní názor a zpravidla respektovali i názor druhých, což se pozitivně projevovalo přívětivou atmosférou ve výchovných skupinách. Ke svému hodnocení, popřípadě k jiným záležitostem, které se jich týkaly, se měli možnost vyjadřovat, nebyli omezováni v přijímání návštěv ani ve vycházkách a dovolenkách. Jejich vlastní sebehodnocení či jejich vzájemné hodnocení probíhalo v hospitovaných činnostech spíše nahodile.

Sledovaná výuka v základní a střední škole byla dobře organizačně a pedagogicky zvládnutá. V hodinách byly u žáků důsledně respektovány jejich vzdělávací potřeby i s ohledem na jejich aktuální psychický stav. Výklad probíraného učiva byl vhodně doplňován podnětnými otázkami, na které žáci většinou jednoduchým způsobem a adekvátně reagovali. Všechny hodiny byly v závěru zhodnoceny, žákům byla poskytována zpětná vazba k úrovni zvládnutí zadaných úkolů s dostatečnou motivací k dalšímu vzdělávání. Výchovná funkce sebehodnocení a podpora vzájemného hodnocení žáků byla využívána v menší míře. Ve sledovaných hodinách byly využity prostředky ICT ke zvýšení názornosti výuky.

Praktické vyučování bylo sledováno na školním i smluvním pracovišti, jejichž vybavenost splňuje požadavky na zajištění vzdělávání vyučovaného oboru. Rozvíjeny byly odborné kompetence žáků s cílem získání potřebných praktických dovedností a návyků v souladu s profilem absolventa a s osnovami odborného výcviku a v návaznosti na teoretické odborné předměty. Výuka byla účelně zorganizována, včetně dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví. Vstřícný vztah učitele k individuálním potřebám žáků měl pozitivní vliv na klima výuky odborného výcviku a na jejich přístup k plnění zadávaných úkolů.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnoticí bodový systém, zavedený v zařízení, je přehledný, chlapci mu rozumí a orientují se v něm. Hodnocení jsou za dílčí aktivity během dne včetně školy. Každý večer probíhá na jednotlivých skupinách zhodnocení dne. Z rozboru uložených opatření ve výchově vyplynulo, že převažují pozitivní. Chlapci mohou získat peněžní odměnu, mimořádnou vycházku či se zúčastnit mimořádné akce. Nejčastějším negativním opatřením ve výchově je odebrání samostatné vycházky. Zařízení využívá elektronický systém, v němž se shromažďují informace o dětech a skupinách včetně programů rozvoje osobnosti (dále „PROD“). Efektivně a rychle jsou tak předávány zásadní údaje o výchovně vzdělávacích činnostech dětí, ale z jejich kvalitativního rozboru a rozboru týdenních programů skupin vyplynulo, že PROD plně nekorespondují s nastavením týdenních plánů, ve kterých se často neprojevují individuální výchovné cíle jednotlivých chlapců. To neumožňuje neprodleně reagovat na jejich měnící se potřeby a cíle.

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků jsou srozumitelně a přehledně zpracována ve školním řádu. Systém zjišťování výsledků vzdělávání žáků je založen zejména na uplatňování standardních evaluačních nástrojů s využitím různých forem písemného prověřování a ústního zkoušení. Průběžně jsou aktuální problémy a výsledky vzdělávání projednávány při každodenním setkávání pedagogů mezi sebou a se zástupcem ředitele. Dobré pracovní klima s malým počtem žáků ve třídách, nabídka konzultačních hodin pedagogů s možností doučování, dobrá spolupráce učitelů s vychovateli a povinná doba domácí přípravy na vyučování v denním režimu výchovného ústavu pozitivně přispívají k prevenci školní neúspěšnosti žáků. Výsledky výchovy a vzdělávání jsou pravidelně projednávány v pedagogické radě.

Výchovně vzdělávací aktivity jsou připravovány s cílem resocializace dítěte a přebudování jeho hodnotového žebříčku. Zařízení se snaží podporovat záliby jednotlivých chlapců a aktivní prožívání jejich volného času prostřednictvím velké nabídky zájmových aktivit. Mimo zařízení mohou chlapci docházet na tréninky do zdejších sportovních oddílů. Zařízení se také účastní různých sportovních soutěží pořádaných jinými zařízeními stejného typu. Výchovně vzdělávací činnost v zařízení je vhodně doplňována různými výjezdy a pobytovými akcemi, jejichž smyslem je podporovat kompetence k řešení problémů, vzájemnou spolupráci a respekt k odlišnosti a psychickou odolnost.

Vedle institucí a organizací tradičně spolupracujících s výchovnými ústavy, jako je orgán sociálně-právní ochrany dětí, probační a mediační služba, Policie ČR, soudy a státní zastupitelství, zařízení spolupracuje s Městským úřadem Zbiroh, Obecním úřadem Terešov, ale i se zdravotnickými zařízeními a neziskovými organizacemi.

Závěry

Vývoj školy / školského zařízení

- Od 1. 9. 2022 byla zřízena třída základní školy.
- V roce 2021 a 2022 byla zateplena budova školy, zhotovena zámková dlažba u budovy zámku a ekologizovány kotle v kotelně.
- Stále pouze malá část pedagogů přistupuje aktivně k vlastnímu profesnímu rozvoji.
- Částečně se zlepšilo vnitřní a materiální vybavení výchovných skupin tak, aby se přibližovalo fungování běžné domácnosti a dětem umožňovalo získávat potřebné sociální kompetence, ale některé výchovné skupiny jsou stále neosobní a nepodnětné.

- Informace o konkrétních posunech dětí deklarovaných v programech rozvoje osobnosti dítěte jsou vedeny systematicky v elektronickém systému zařízení.

Silné stránky

- Významným prvkem posilujícím kvalitu vzdělávání je trvalá spolupráce školy s externími partnery, protože umožňuje žákům získávat potřebné kompetence v reálném pracovním prostředí.
- Velká nabídka zájmových aktivit podporuje smysluplné využívání volného času a podporuje rozvoj individuálních zájmů jednotlivých chlapců.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Programy rozvoje osobnosti dítěte plně nekorrespondují s nastavením týdenních plánů, ve kterých se často neprojevují individuální výchovné cíle jednotlivých chlapců. To neumožňuje neprodleně reagovat na jejich měnící se potřeby a cíle,
- Pedagogové jsou ke svému profesnímu rozvoji pasivní, málo využívají některých forem sdílení zkušeností.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy / školského zařízení

- Systematicky propojit týdenní plány s programy rozvoje osobnosti dítěte, aby mohly být naplňovány individuální cíle jednotlivých chlapců.
- Dovybavit rodinné skupiny vhodným nábytkem a zlepšit estetickou úroveň některých rodinných skupin.
- V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se zaměřit na činnosti s dětmi s poruchou chování nebo s dětmi s psychiatrickým onemocněním, které by vedly ke zkvalitnění procesu jejich výchovy a vzdělávání.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Plzeňský inspektorát, Koperníkova 26, 301 00 Plzeň, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e- podatelnu csi.p@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina vydaná MŠMT, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 – Malá Strana dne 1. dubna 1992 včetně dodatků č. 1 až 9
2. Opatření MŠMT, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 – Malá Strana ke zřizovací listině - Dodatek č. 9 vydaný pod čj.: MSMT-7792/2021-1, kterým se mění název zřizované organizace na Výchovný ústav, střední škola a základní škola Terešov, příspěvková organizace
3. Rozhodnutí MŠMT, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 – Malá Strana o zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení ze dne 28. 3. 2022, vydané pod čj.: MSMT-3953/2022-6 s účinností od 1. 9. 2022, kterým se zapisuje obor

- vzdělání 79-01-C/01 Základní škola a mění se název právnické osoby na Výchovný ústav, střední škola a základní škola Terešov, příspěvková organizace
4. Jmenování ředitele organizace vydané dne 7. 7. 2020 pod č.j.: MSMT-11829/2020-2
 5. Školní vzdělávací program výchovného ústavu platný od 1.9.2022
 6. Školní vzdělávací program pro základní školu s názvem "Škola pro život" platný od 1. 9. 2022
 7. Školní vzdělávací program "Strojírenská výroba - zámečnick" platný od 1. 9. 2022
 8. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2022/2023
 9. Rozvrhy tříd na školní rok 2022/2023
 10. Výroční zpráva za školní rok 2021/2022
 11. Vnitřní řád výchovného ústavu platný od 1. 9. 2022
 12. Vnitřní řád školní jídelny platný pro školní rok 2022/2023
 13. Osobní dokumentace dětí umístěných ve školském zařízení v době kontroly, včetně programů rozvoje osobnosti dítěte, opatření ve výchově a žádostí zákonných zástupců o povolení pobytu mimo zařízení
 14. Doklady o dosaženém odborném vzdělání pedagogických pracovníků
 15. Celoroční plán práce na školní rok 2022/2023
 16. Školní řád střední školy a základní školy platný od 1. 9. 2022
 17. Minimální preventivní program pro školní rok 2022/2023
 18. Zápisy z pedagogických rad za školní rok 2022/2023
 19. Směrnice o poučování žáků o bezpečnosti ze dne 10. 9. 2015

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Plzeňský inspektorát, Koperníkova 26, 301 00 Plzeň, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.p@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jiří Holomek, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Ing. Drahuše Šefčíková, školní inspektorka

Ing. Václava Matasová, kontrolní
pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.